



Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.29.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie poselskie nr 2459 Pani Posłanki Iwony Hartwich, w sprawie zwrotu świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku złożenia przez osobę z niepełnosprawnością wniosku o świadczenie wspierające, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Od 1 stycznia 2024 r., kiedy weszła w życie ustawa o świadczeniu wspierającym, obowiązuje zawarty w niej przepis art. 63 ust. 6-11, który wyklucza możliwość pobierania przez opiekuna osoby z niepełnosprawnościami świadczenia opiekuńczego (tj. tzw. starego świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo zasiłku dla opiekuna) na zasadach praw nabytych za ten sam okres, za który osoba wymagająca opieki otrzymała własne świadczenie wspierające.

Świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna przyznane/wypłacone opiekunowi za ten sam okres, za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające jest świadczeniem nienależnie pobranym i w związku z tym podlega zwrotowi przez beneficjenta.

Zasada ta wynika z art. 63 ust. 11 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429), zgodnie z którym za nienależnie pobrane świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 43, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 51, uważa się świadczenie lub zasiłek wypłacone za okres, za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające.

Od tak nienależnie pobranych świadczeń, ustalanych na podstawie art. 63 ust. 11 ustawy o świadczeniu wspierającym, nie nalicza się odsetek ustawowych za opóźnienie. Obowiązek naliczenia takich odsetek określa art. 30 ust. 2b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Przepis ten w sposób enumeratywny wylicza przypadki nienależnie pobranych świadczeń, w których odsetki ustawowe za opóźnienie są naliczane, nie wymieniając wśród nich świadczeń, o których mowa w przepisie szczególnym do ustawy o świadczeniach rodzinnych, jakim jest art. 63 ust. 11 ustawy o świadczeniu wspierającym. W takim przypadku brak jest podstawy prawnej do naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie.

Aby opiekun osoby z niepełnosprawnościami uniknął obowiązku zwrotu tzw. starego świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna pobranego za okres, za który osoba ta uzyska świadczenie wspierające, osoba z niepełnosprawnościami korzystająca z jego pomocy i opieki może zaznaczyć – jeśli taka będzie jej decyzja – we wniosku o świadczenie wspierające składanym elektronicznie do ZUS, że wnioskuje o przyznanie świadczenia wspierającego bez wyrównania, a np. jedynie od

miesiąca jego złożenia lub od kolejnego miesiąca (takie możliwości wyboru daje internetowy formularz wniosku o świadczenie wspierające).

4 grudnia 2023 r., a następnie 10 kwietnia 2025 r., w związku z sygnałami o przypadkach bezprawnego naliczania przez gminne organy właściwe odsetek od nienależnie pobranych świadczeń ustalanych na podstawie ww. przepisów, do wszystkich gminnych organów właściwych w Polsce, które realizują świadczenia rodzinne, a także do wojewodów przekazano dodatkowe wyjaśnienia przypominające o przepisach i procedurze w zakresie ustalania nienależnie pobranych przez opiekunów osób niepełnosprawnych świadczeń, orzekanych na podstawie art. 63 ust. 11 ustawy o świadczeniu wspierającym, oraz w szczególności o braku podstawy prawnej do naliczania odsetek od świadczeń orzekanych w tym trybie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/